

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 24. Zettortdeenâ 15tâ Juhni 1839.

Wahrdohma labbi, kâ taggad irr
un — kâ us preekschu warr
notift.

Pasaule irr leela, to sinnat mihli lassitaji. Un sinnaseet arri, ka schi pasauale dauds semmes dallâs jeb gabbalôs eedallita. Wissi semmes gabbali arri naw weenadi. Zittâ irr karstâ, zittâ aufstâ-un wehl zittâ irr pussgabbu waffara un pussgabbu seima. Tapat arri katra irr sawadi semmes-augli, sawadi lohpi, swehri, putni, sawadi laudis, sawadi likkumi, sawadas eeraschas, brihwibas, gruhtibas u. t. j. pr. Kahda ihsteni katra pasauales dalla irr, to ne usnemamees wiss scheitan isstahstift. Schoreis til druszin pahrrunnasim par to wissleelaku pasauales dattu, to Amesritu sauz, un kurra us wakkareem ais leelas juhreas atrohdama. Schi leela pasauales dalla itt wezzôs laifôs ne mas ne bij sinnama schinnis semmes; tiffai preeksch 347 gaddeem, kahds drohsch un lohti mahzihst kuggu kapteins, Kristaps Kolumbus wahrda, no Spahneru semmes, ar sawas semmes waldischanas sinnu, tif tabl us wakkara puffi pa juhru brauze, kamehr scho semmi usgahje. Tè nu bij pateffi sawada semme un sawadi laudis; patte semme itt pa warri jauka un baggata, kaut gan neuskohpta, jo tee, tà nosaukti, mescha zilweki no tam neko ne jehdse. — Pehzak, kad no Spahneru semmes laudis pa pulkeem dewahs turp, sahze tè ectaiftees un tahs semmes eedsihwotajus par wehrgeem darriht; usgahje pa laifkeem wissas tahs fallas un tohs leelus semmes gabbalus, kur dauds selta, dahrgus akminus un pehrles atradde. Sewischki tanni semmes dalla, to Peru sauz, tif dauds selta ihfâ laifâ sadabbuja, ka Spahneru semmes waldeeffi jaw warren brihnojahs,

kad teem tif peektu dattu no atrasta selta atfuh-tija. — Tâ jo deenas jo wairak schi semme tiffe eeslaweta un dauds lauschu, neween no Spahneru bet arri no Wahzsemmes un no zittahm pussehni dewahs turp, zerredami tur leelas mantas un baggatibu sagrahbt. Un teesa gan, winnôs gaddôs tà arri laimejahs daudseem, kas schè tihri nihkuli bijufchi, tur zehlahs pilnâ laime. — Bet jo deenas jo wairak lauschu turp nogahje, mas behdadami par Sahlamana mahzibu: „Kas sawu semmi apkohpj, tam buhs gan maifes; bet kas us neleetibu dohdahs, tam buhs gan waijadfibas“ (Saff. w. 28. 19.), zerredami tè laifam gattawu maifi atrast, — un tà pamasitin schi semme peepildijahs, ka teem, kas pehzak tur nogahje, gan gruhti nahzehs, few weetas dabbuht. — Schinnis gaddôs tur waldischanas jaw wairâs ne usnemm ne weenu sweschineeku, kam naw labbi leels maks lihds ar dukfateem yildihst, bet turklast wehl ikkatram us rohbeschu fakka, ka winsch tur nekahdu paradihsi ne atraddischoht. — Kaut arri deesgan jaw teek stahstihst, zil tahdu wasanku tur jaw bes weetas un maifes, baddu mirdami, apkahrt wasajotees, kaut jaw arri dabbu sinnaht, ka zitti, pahr juhru braukdami turp, pee kuggineekeem tif leelôs parradôs eekrittuschi par weschamu un barroschanu, ka schee tohs winnâ semme kohymanneem par wehrgeem pahrdewuschi, kamehr to naudu atdeenehs, tad tomehr laudis wehl ne dohdahs meerâ. Sawu pehdigu nabbadibu sehredami, zitti brauz turp un tur nei maifi nei weetas atradami, sawu neprahstibu gan woschelo, bet — Deewam schehl! — pa wehlu! — Kaut jel ikweens, kam prahts nessahs, staigahbt pa pasauli, jeb, no weena pagasta us ohtru,

bes ihstas wajadsibas, peenemtu to mahzibu
tahs grahmatas, ko kahds Wahzjemmes stai-
gulis, Amerikā nogahjis, perschās farakstītu
faweem draugeem us Wahzjemmi irr suhtijis.
Winna tā skann:

Draugi! paleejeet jel kluffu
Sawā tehwu semnītē,
Kur juhs pilnam mais' un buffu
Daubeet sawā paspahrnē;
Zittās semmēs gruhtibas,
Kas jumš newaid aprastās,
Katrā deenā nospaida;
Maife gruhtal japelua.

Deewam schehl man ja-aprauda
Sawa leela gekkiba!
Kā apstulbohts — un bes gauda,
Dewohs tahlā sweschumā;
Schidsdams, tē Amerikā,
Zit bes wiffa publina,
Leelas mantas katram teef;
Katriš muischneekš tē paleek.

Ik, man mehle ne spehji isteikt,
Kā es esnu peekrahpees!
Gruhti bij, scho zektu pabeigt,
Zuhstohsch' juhdses — schehligš Deews!
Ik, wehl tiklai puss zekā
Mihlajš dehlinisch nomirra;
Seewina arr sawahje,
Tik ko muhs ne atstahje.

Semmes zektu nobeiguschi,
Tad ar grassi pehdigu
Tik, tik bijam maksajuschji,
Usnemt juhraš seelzektu.
Tufschji, kā notihriti,
Saspeesti, kā filkschi,
Kugga ruhme gullejam
Un pa wilneem lihgojam.

Ik, zil mohkas tē iszeetam,
Plattā juhra braukdami!
Auskums, karstums — bailes weetahm
Mohzija un kulkaini. — —
— Weidsiht aufe deenina,
Wiffi lihgsimi isfauza:
„Eftam jaunā pasaulē!“
Ik, kā nu firds atspirge.

Schittam, ka tē lihgsmodami
Muhs nu usnemš mahj'neeki;
Bet — at pohšš! tee — nowahrguschji,
Upsmehje muhs spihrtigi! —
Kas to kaunu isteikt spehji,
Ko tē juttam, kad muhs smehji!
Sirds pahrtuhke, ne prattam,
Ko atbildeht swesch'neekam.

Ko nu eesahkt? Kur nu greesteek,
Schinni sweschā pasaulē?
Ne bij' pajumts, kur peespeesteek;
Truhke mihla maisite. —
Atpakkal tikl wehlejam,
Bet, ak! wairš ne paspehjam! —
Laimē wehl, ka pehdigi
Wehs par kalpeem derreti.

Tē tas gohds, ta leela manta,
Ko schē sagrahbt zerrejām!
Ik, muhs kahriba neganta
Peewihle! Ne dohmajam,
Ka wehl gruhtal' effohht tē,
Ne kā muhsu dsimtenē:
Naw tē tahda pahrtikka
Kai gan gruhtal' jastrahda.

Wrahli mihli, ne apsmahdeet
Sawu mihlu dsimteni!
Zittur aiseet jel ne gahdeet;
Vanessheet to likteni,
Kas jumš tē; — scho pasihsteet;
Kahds buhs zittur, ne sinneet;
Jo, kas strahda, tam dohd Deews,
Tē pat pahrtikt, pachstees.

U. P.

S w e h t a s d o h m a s u. t. j. p.
Kahposta stahdi.

Gattars redseja kahposta stahduš dahrsā is-
stahditus, kas gan labbi leeli bijuschji, bet ar
to isstahdischanu teem lappas bija nowihtuschas
un wissapfahrt ferdi gulleja. Winsch tā doh-
maja sawā prahā: tē noprohthu, ka jamiršt,
lai warr dsihws palikt! Ja schē stahdi
buhtu neaistifti pamesti tal weetā, kur tee no
masas sehklas isauguschji, tad wiini nekahduš
auglus ne buhtu spehjuschi nest. Bet nu, kad
wiini irr pahrstahditi tappuschji, tad gan teem

pamirft tabs abrigas apwelfas, bet ta ferde paleef dſihwa, un par maſu brihdi ta augs, apgahdata un apleeta, un us ſawu ſtipru ſtrungu to brihniſchſigu un derrigu kahpoſta galwu atneſſihs. — Mans Deews! ta tu arri darri ar ſaweem tizſigeem! Schi muhſcha mehſ effam eekſch noſeedſibas dſemdinati, un la meefa, no meefaſ peedſumnuſchi (Zahna ew. 3 n. 6 p.) mehſ nekahduſ ſwehtuſ un derriguſ augluſ ne ſpehjam atneſt. Bet tawa rohka, Kungſ Jeſuſ, muhſ eekſch ſawa baſniſas dahrſa pahſſtahda, lai mehſ eedeſhti ta kunga tohpam, ka wiſſſch tohp pagohdinahſ (Eſaij. 61 n. 3 v.) — Pee tam nu mums uſnahſ taſ kruſta karſtums, un wiſſſ, ko tu par labbu turri darriht muhſ peenemmoht, tu Peſtitaiſ brihniſchſigs padohma. Mehſ mirſtam, lai warram dſihwi palikt. Mehſ teem grehkeem nomirſtam, lai tai taiſniba dſihwojam. Mehſ tai paſaulei nomirſtam, lai Deewam dſihwojam; taſ wezſ zilwekſ nomirſt, lai taſ jaunſ dſihwſ tohp; ta meefa mirſt, lai taſ garſ dſihwſ tohp, un muhſ apwalda. — Mans Deews! lai eſ tahdſ ſtahdſ tohpu! —

F. R.

W e e n t u l a d o h m a s.

Eſ kahdu ſalkam dſirdeju:
Man gauſham ſchehl par ſemmiti,
Ka winnai irr dauſ ſpeedeju,
To mohza wiſſi breeſnigi: —

Ar kahjam minn lohpſ zilwekſ to,
Un mugguru tai ehkaſ ſpeeſch; —
Par wiſſeem ſemneekſ eewaino
Ar arllu, graiſ' un apfahrſt greeſch.

Noſchehlojamſ arr' auglu kohkſ, —
Taſ graiſhtſ tohp pee meeta ſeetſ; —
Kam jazeekſ ſchim tahdſ kaunſ un ſohdſ,
Naw ſagliſ taſ, nedſ blehdineekſ? —

Uſ kohjin la tew gruhti eet! —
Tew mohza kruſſa ſalninaſ;
Irr meſcha ſwehri tew' aiſteek,
Plehſch drehbeſ tew no meefinaſ.

Ar' janoſchehlo laſtina,
Wirſ kuxu zauru beemnu

Kallejſ ar ahmar' klabbina
To dſelſi karſtu ſilditu.

Ne buht' tai ahda zeeta ta,
Zad zaur to dſelſcha karſtumu
Senn buhtu ta jaw maitata,
Saſprahguſi zaur ſiltumu.

* * *

Gan taiſniba taſ teeſcham irr
Ko taggad ſche tu runnaji:
Bet woi tad to tu ne iſchſkier
Kam klahjahſ wehl jo gruhtaki? —

Dauſ kallej' laſtai jaiſzeekſch,
Dauſ arri auglu kohjineem;
To ſemmiti gan wiſſi ſpeeſch,
Un plohſa wehl ar arlineem.

Bet wehl jo wairak ne la ſcheem
Irr jaiſzeekſch ſcheit zilwekeem:
Jo zaur dauſ draugeem wiltigeem
Irr nelaimes un behdaſ teem.

Kur taſ tik ſawu galwu greeſch,
Un zerre mekleht paligu:
Zur eenaidneekſ kam walgu ſweeſch,
Lai ne atraſtu taiſnibu.

Kad nabbagam, kam tuſſcha rohk',
Irr ſchehlaſtibas waijabſib':
Zad baggatſ ſawa mantä rohk',
To zerredamu ſchehlaſtib'.

Lai eet, la eet, bet pazeteekſ,
Gan laikſ tew preeku atneſſihs;
Wairſ baggatſ par tew' ne ſmeekſeekſ,
Kad teeku ſpreedihs debbeſiſ.

Hlebrg.

T e e f a s f l u b d i n a ſ c h a n a s.

Uſ pawehleſchanu tabs Keiſerikſas Majekſteekſ,
ta Patwaldineekſa wiſſaſ Kreewu Walſſſ 1c. 1c. 1c.,
tohp no Krohna Prawingekſ pagakſta teekſaſ wiſſi tee,
kam kahdaſ taiſnaſ praſſiſchanaſ woi mekleſchanaſ jeb
kahda dalliba buhtu pee tabs atlikkuſchanaſ mantakſ ta
nomirruſſcha Krohna Glampes pagakſta kalpa Jurra un
winna ſeewas Dahrteekſ, no Skudru mahjam, zaur
ſcho uſaizinati, lihſd 29tu Juhli ſ. g., taſ par to wee-
nigu un iſſlehgſchanaſ terminu noliktſ, ar ſawahm

prassichanahm un labbahm peerahbischanahm pee
schihß pagasta teefas peeteiktees, un sagaidiht ko teefa
spreedihß; ar to pamahzifchanu, ka tee, kas lihßf pee-
minnetam terminam ne peeteiktees, wehlaß wairß ne
tikß klaufiti, bet winneem muhschigu kluffuzerchanu
uslißß. To buhß wehrâ lift.

Prawinges pagasta teefa, 27tâ Mei 1839. 2
(E. W.) ††† Furre Sturm, peeschdetais.
(Nr. 230.) J. C. Salpius, pagasta teefas ffrühweris.

Zai 3otâ Zuhni f. g., preeßsch pufßdeenas, taps
ta atstahta manta ta nomirruscha Meijumuischas
krohgera Jakob Scheel, prohti: brauzamas leetas,
drehbes un daschdaschadas mahju = leetas Meiju-
muischâ wairakfohlitajam uhtrupê pahrdohßas.

Dandales un Meijumuischas pagasta teefa, 2trâ
Zuhni 1839. 3
(E. S.) ††† Dahwe Ginter, pagasta wezzakais.
(Nr. 10.) J. Diebriehohn, pagasta teefas ffrühw.

Us Blankenfeltes dsimtskunga Grafa von Königs-
fels pagedreschanu un Dohbeles Aprinka teefas at-
wehleschanu tohp zaur scho sinnamu darrihtß, ka ta
bijuscha Blankenfeltes balta krohgera Zijewsky, no

winna pascha par drohschibu, muischas parrabu behl,
scheit atstahtas pirktas wadmallas labbu mehteli un
mahlehtu drahnu = flappi tai 3otâ Zuhni f. g. pee
schihß pagasta teefas wairakfohlitajam pahrdohß; kam
schihß leetas patiktu pirkt, tohp usarzinati, noliktâ
terminâ atnahft. Blankenfeltes pagasta teefa, 8tâ
Zuhni 1839.

Samuel Danberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 78.) H. Henko, pagasta teefas ffrühweris.

Zittas fludbinaschanas.

Zai nakti no 4ta us 5tu Zuhni f. g. no Silleßmuis-
chas, Randawas kirspehlê, bruhns muischas = fleppe-
ris, ehrselis, 4 gaddus wezß, ar beesahm melnahm
krehpehm un ar resnu faßtu un ofti, un ar masu bal-
tu blekfi us deggûna, nosagts. Kas scho sirgu flappe,
tam apfohla preehahkamu pateizibas naudu

E. Stempel.

Krohna Talsenes muischâ pee Talsenes meesta furp-
likkam neween sirgus pahrdohß, bet arri zittus loh-
pus, kâ gohwis, aitas u. t. j. pr. 3

Naudas, labbibas un prezzu turgus us plazzi. Rihgâ tanni 5tâ Zuhni 1839.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 49. kap. papihru naudas geldeja	1	—	1 pohßs kannepu . tappe makfahtß ar	—	90
5 — papihru naudas	1	42	1 — linnu labbakas furtes — —	2	—
1 jauns dahlberis	1	32	1 — — flitakas furtes — —	1	80
1 puhßs rubsu tappe makfahtß ar	1	25	1 — tabafa	—	65
1 — fweeschu	2	50	1 — dselses	—	75
1 — meeschu	1	—	1 — fweesta	3	—
1 — meeschu = putrainu — — —	1	50	1 muzzâ filku, preeßchu muzzâ — —	8	50
1 — ausu	—	65	1 — — wihßschnu muzzâ — —	9	—
1 — fweeschu = miltu — — —	3	50	1 — farfanas fahls	6	—
1 — bihdeletu rubsu = miltu — — —	1	80	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	—
1 — rupju rubsu = miltu — — —	1	25	1 — rupjas baltas fahls — —	4	50
1 — sirnu	1	60	1 — smalkas fahls	4	40
1 — linnu = sehklas	2	—	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
1 — kannepu = sehklas	1	25	warra nauda stahw ar papihres naudu weena		
1 — fimmennu	5	—	makfa.		

W r i h w d r i e k e h t .

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffed: Waldischanas = rahßs von Weidler.